

AO Centrul pentru Inițiativă Privată
Membru al Federației Naționale AGROinform

Studiu de piață

Cultivarea verzei in raionul Ungheni

Republica Moldova, or. Ungheni, str. Națională 7, Oficiu 507, tel: (236) 2 34 55, 2 74 15
e-mail: cip@mtc-un.md, ungheni@agroinform.md; <http://www.iatp.md/cipungheni>

Elaborat CIP Ungheni

Varza albă se cultivă pentru căpățâni și este folosită în alimentație pe tot parcursul anului în stare proaspătă, fiartă, înăbușită, murată, deshidratată sau congelată. Valoarea alimentară a verzei se datorează conținutului ridicat de hidrați de carbon, proteine, săruri de potasiu, calciu, fosfor, fier și vitamine C, P, PP, B1, A, care sunt asimilate de organismul uman aproape în întregime. Norma medie anuală de folosire a verzei pentru un om, recomandată de Ministerul Sănătății este de 36 kg.

Zona geografică de origine a verzei se consideră bazinul Mării Mediterane. Varza a fost cunoscută și folosită ca legumă din cele mai vechi timpuri, în deosebi, de către greci, romani și chinezi. În secolul XI s-a răspândit și în Europa.

Cultura verzei se practică în toate zonele de pe glob, caracterizate de climă temperată sau caldă și în care pot fi asigurate condițiile cerute de biologia plantei. În Republica Moldova varza albă se cultivă pe tot teritoriul, mai ales în luncile râurilor.

Din punct de vedere economic, cultura verzei are o rentabilitate înaltă – în urma comercializării producției pe piața internă și externă, producătorii pot obține venituri considerabile.

Varza se cultivă prin semănatul semințelor direct în sol sau prin plantarea răsadului. Răsadul poate fi produs în condiții de casă – în sere sau procurat de la întreprinderile specializate. Pentru producerea cu succes a verzei este necesară o bază tehnico-materială corespunzătoare: tractoare, pluguri, utilaje, unelte, sere, solarii, spații pentru condiționarea și păstrarea verzei, mijloace de transport pentru valorificarea producției etc. Producerea verzei cere un volum

mare de forță de muncă, de aceea eficacitatea economică depinde de gradul de mecanizare. Cheltuielile forței de muncă la o tonă sau la 1 ha de varză în Moldova sunt de 5-10 ori mai mari ca în țările din Europa.

În Moldova nu sunt utilizate pe larg tehnologiile avansate în combinație cu mijloacele de producere de calitate înaltă și ca rezultat productivitatea verzei este de 5-8 ori mai mică ca în țările dezvoltate.

În condițiile Republicii Moldova, irigarea este unul din factorii hotărâtori în intensificarea cultivării verzei și sporirii eficienței acestei culturi. La cultivarea verzei timpurii sporul de la irigare este de 62%, iar la cultivarea verzei tardive - de 123 %.

Alt factor important care sporește productivitatea verzei este folosirea rațională a îngrășămintelor minerale și îmbinarea rațională cu cele organice. Sporul de recoltă în urma folosirii îngrășămintelor alcătuiește 99% la varza timpurie, 53% la varza medie și 39% la varza tardivă.

Tabelul 1. Cele mai răspândite soiuri de varză omologate în Republica Moldova

Soiul, hibridul	Maturizare	Vegetație, zile	Recolta, t/ha
Golden Acr	Extra-timpurie		18-20
lunsaia 3200	Timpurie	90-100	30-42

Resistor (Olanda)	Timpurie	84	44
Musketeer (Olanda)	Timpurie	55-65	54-55
Slava	Medie	125-140	45-50
Zolușca	Medie	135-145	50-60
Vestri (Olanda)	Medie	130-140	35-40
Grenadier (Olanda)	Medie	120-130	38-41
Erdeno (Olanda)	Semitardiv	120-130	40-50
Lada	Tardiv	160-170	100
Iujanca	Tardiv	145-155	60-90
Ivolga (Volna)	Tardiv	155-165	50-60
Moldovanca	Tardiv	155-175	60-90
Zavadovscaia	Tardiv	160-200	75-85

În raionul Ungheni suprafețele însămânțate cu varză sunt nu prea mari: în anul 2008 – 42,1 ha, în 2009 – 24,7 ha și în 2010 -23,4 ha (în toate tipurile de gospodării agricole cu suprafața mai mare de 10 ha).

Tabelul 2. Producerea verzei pe raionul Ungheni:

Specificare	2008	2009	2010	2010 / 2009, %
Volumul de producere, tone	750	394	218	55,3
Recolta la ha, t	17,8	15,95	9,3	58,3

În dependență de soi, grupă de maturitate, perioadă de vegetație, agrotehnica aplicată și alți factori de pe 1 ha de varză se pot obține 20-100 tone de varză. Varza poate fi păstrată o perioadă îndelungată de timp sau poate fi comercializată direct din câmp. Prețul la varză pe parcursul anului fluctuează în dependență de mai mulți factori: ofertă, cerere, perioada, factori climaterici, piețele regionale, etc..

Tabelul 3. Prețul de comercializare a verzei în anul 2010

Piețele agricole	Perioada											
	Ian	Feb	Mar	Apr	Mai	Iun	Iul	Aug	Sep	Oct	Noi	Dec
Edineț	3,50	5,50	5,60	6,50	7,25	2,5	0,72	1,50	2,36	3,13	3,50	3,70
Bălți	5,00	5,00	5,56	6,42	7,50	5,50	2,0	1,50	2,26	3,28	3,58	4,06
Chișinău	4,50	4,80	5,50	6,16	7,00	2,5	1,18	1,78	2,60	3,00	3,78	4,10
Ungheni	4,66	6,00	7,00	7,80	10,50	5	3,0	1,7	3,40	3,38	4,12	4,10
Cahul	3,50	4,2	5,70	7,00	6,12	3,5	1,7	1,73	2,82	3,33	3,50	3,90

Sursa: www.agravista.md

Principalii consumatori de varză din țară se aprovizionează cu acest produs la piețele agricole. O parte din varză este achiziționată de întreprinderile de prelucrare. Parțial varza este exportată.

Tabelul 4. Exportul și importul de varză al Republicii Moldova:

	2008			2009			2010		
	Cant, t	Valoarea, mii USD	Preț, USD/t	Cant, t	Valoare, mii USD	Preț, USD/t	Cant, t	Valoarea, mii USD	Preț, USD/t
Export	1398	320	229	360	94	260	3082	762	247
Import	4333	974	225	2184	552	253	1848	631	341

În anul 2010, exportul de varză al Republicii Moldova s-a majorat de circa 9 ori comparativ cu anul 2009 și a atins cifra de 3082 tone, în valoare totală de 762 mii dolari. Prețul mediu de export a atins doar 95% din valoarea prețului anului 2009.

Moldova importă ani la rând varză în cantități mari, importul depășind cu mult exportul. Anul precedent situația s-a schimbat și exportul a depășit importul de varză cu 67%. Moldova a importat 1848 tone de varză, în valoare de 631 mii dolari, la un preț de 341 USD/t. Comparativ cu anul precedent volumul de import s-a micșorat cu 15%, iar prețul verzei importate s-a majorat cu 34,8%.

Cele mai importante țări de import au fost Polonia, România, Turcia, Olanda, Germania, China, Belarusi. Cele mai importante țări de export pentru Moldova sunt Rusia, Belarusi, Italia, Ucraina.

Cultivarea verzei în raionul Ungheni este o afacere profitabilă deoarece:

- există o cerere stabilă atât pe piața internă, cât și pe cea externă;
- poate fi o afacere de familie, care poate începe de la suprafețe de recoltare mici cu posibilități de extindere;
- obținerea a două roade de pe același teren – varza timpurie și tardivă;
- rentabilitate înaltă de producere.

Ultimii ani, tot mai mulți fermieri mici și mijlocii se ocupă cu cultivarea verzei și obțin rezultate satisfăcătoare în acest domeniu.

CIP Ungheni
Consultant marketing, Marina Radu